

**Türkiye İlaç
Pazarı
Ocak - Mart
2020**

İçindekiler

1. Türkiye İlaç Pazarı	2
1.1. Pazardaki Büyüme ve Kaynakları	2
a. Fiyat	2
b. Hacim	3
c. Satış Dağılımı	3
d. Yeni Ürün	3
1.2. Pazarın Yapısı	3
a. Referans-Eşdeğer İlaçlar	3
b. İthal-İmal İlaçlar	4
c. Biyoteknolojik İlaçlar	4
2. Tıbbi Ürün Pazarı	5
2.1. Pazara Yeni Giren Tıbbi Ürünler	6
3. Dış Ticaret.....	6

1. Türkiye İlaç Pazarı

Türkiye ilaç pazarı yılın ilk üç ayında hastane ve eczane kanalında toplam %29,9 artışla 12,3 milyar TL'ye ulaştı. Kutu ölçeğinde ise %6,5 büyüme ile 0,67 milyar kutu satışı gerçekleşti.

Kutu başına düşen ortalama fiyat seviyesi incelendiğinde 2019 yılının ilk 3 ayında 15 TL olan fiyat, 2020 yılında %22 artışla 18,3 TL olmuştur.

Tablo 1-Türkiye İlaç Pazarı

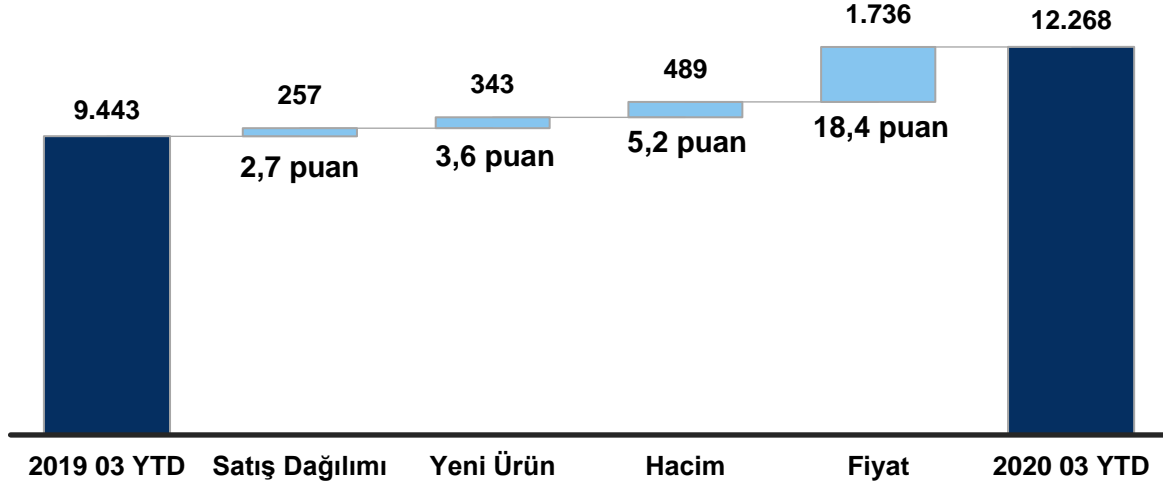
Ocak-Mart	Toplam Değer (milyar TL)			Toplam Hacim (milyar kutu)			Ortalama Fiyat		
	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim
İlaç Pazarı	9,4	12,3	29,9%	0,63	0,67	6,5%	15,0	18,3	22,0%

Kaynak: IQVIA, İEİS

1.1. Pazardaki Büyüme ve Kaynakları

2020 yılı için pazardaki büyümenin kaynakları incelendiğinde değer ölçeğinde büyümeye katkı sağlayan 4 ana etken bulunmaktadır. Bunlar; mevcut portföydeki hacim ile fiyat artışları, portföye yeni ürün girişleri ve satış dağılımındaki değişimlerdir.

Grafik 1- İlaç Pazarında Büyümenin Kaynakları

Kaynak: IQVIA, İEİS

a. Fiyat

Hatırlanacağı üzere, Şubat 2020'de ilaç fiyatlarını belirleyen kur %12,1 seviyesinde artmıştı. Buna bağlı olarak 2020 yılı ilk 3 ayında bir önceki yıla göre gerçekleşen %29,9'luk büyümenin 18,4 puanı (1.736 milyon TL) fiyat artışından kaynaklanmaktadır.

b. Hacim

Pazardaki büyümenin 5,2 puanı (489 milyon TL) mevcut ürün portföyündeki hacim (kutu) artışından kaynaklanmıştır.

c. Satış Dağılımı

Pazarda mevcut ürünlerin satış dağılımındaki değişiklikler, başka bir ifadeyle daha yüksek fiyatlı ürünlere doğru satış hacmindeki değişim, büyümeye 2,7 puan (257 milyon TL) katkı sağlamıştır.

d. Yeni Ürün

2020 yılında pazardaki büyümenin 3,6 puanı ise (343 milyon TL) pazara yeni giren ilaçlardan kaynaklanmıştır. İlaç pazarına yılın ilk 3 ayında toplam 58 adet ilaç girmiştir.

Pazara yeni sunulan ilaçlar içinde adet bazında en fazla paya sahip olan tedavi grubu onkoloji ilaçları olmuştur. 9 tane onkoloji (%15,5), 6 tane vitamin mineral (%10,3), 5'er tane soğuk algınlığı, öksürük ilaçları ve antibiyotikler (%8,6), 4 tane sinir sistemi ilaçları (%6,9), 3'er tane kardiyovasküler ve genito üriner sistem ilaçları (%5,2) pazara girmiştir.

Pazara yeni giren ilaçlardan tamamı kimyasal olmak üzere toplam 3 adeti referans üründür. Bu 3 ürünün tamamı ithal ve hiç eşdeğer rakibi bulunmamaktadır.

Pazara yeni giren eşdeğer ilaçlar ise 55 adet olup, bu ilaçların tamamı kimyasal ilaçtır. 55 adet eşdeğer ilacın ise yalnızca 3 tanesi ithal ürün sınıfındadır.

Tablo 2- Pazara Yeni Giren Ürünler

İlaç	58
Eşdeğer	55
İthal	3
İmal	52
Referans	3
Eşdeğeri Yok	0
Eşdeğeri Var	3

Kaynak: IQVIA, İEİS

1.2. Pazarın Yapısı

a. Referans-Eşdeğer İlaçlar

2020 yılı ilk 3 ayı itibarıyla referans ilaçların satışı değerinde %27,9 büyüme ile 7,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Hacimde ise %2,2 artış ile 0,25 milyar kutu satış gerçekleşmiştir.

Yılın ilk 3 ayında eşdeğer ilaçlar %33,8 artış oranı ile 4,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kutu ölçeğinde ise %9,2 seviyesinde artış ile 0,42 milyar hacim gerçekleşmiştir.

Ortalama fiyat seviyesi incelendiğinde 2020 ilk 3 ayında referans ilaçların bir kutu başına düşen fiyatı yaklaşık 31,3 TL iken, eşdeğer ilaçların 10,4 TL olmuştur.

Tablo 3- Referans-Eşdeğer İlaçlar

	3 Aylık Toplam Değer (milyar TL)			3 Aylık Toplam Hacim (milyar kutu)			Ortalama Fiyat		
	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim
Referans	6,2	7,9	27,9%	0,25	0,25	2,2%	25,0	31,3	25,1%
Eşdeğer	3,3	4,4	33,8%	0,38	0,42	9,2%	8,5	10,4	22,5%

Kaynak: IQVIA, İEİS

b. İthal-İmal İlaçlar

İthal ilaçlar hacimde %1,7 küçülmesine rağmen değerde %28 büyüme göstermiştir. 2020 yılı ilk 3 ayı itibarıyla bu ürünler, değerde 5,6 milyar TL ve hacimde 0,07 milyar kutu satış gerçekleştirmiştir. İthal ilaçların ortalama fiyatı ise 79,1 TL'dir.

Yurt içinde üretilen ürünler ise 2020 yılı ilk üç ayında 6,7 milyar TL ve 0,6 milyar kutu satış gerçekleştirmiştir. Bu ilaçların kutu başına düşen ortalama fiyatı ise 11,2 TL'dir.

Tablo 4- İthal-İmal İlaçlar

	3 Aylık Toplam Değer (milyar TL)			3 Aylık Toplam Hacim (milyar kutu)			Ortalama Fiyat		
	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim
İthal	4,3	5,6	28,0%	0,07	0,07	-1,7%	60,7	79,1	30,3%
İmal	5,1	6,7	31,5%	0,56	0,60	7,5%	9,1	11,2	22,3%

Kaynak: IQVIA, İEİS

c. Biyoteknolojik İlaçlar

Yılın ilk üç ayında pazara yeni biyoteknolojik ilaç girişi olmamıştır. Türkiye ilaç pazarında 116 marka altında 261 formda referans biyoteknolojik ve 25 marka altında 86 formda biyobenzer ilaç bulunmaktadır. Biyoteknolojik ilaç pazarı toplamda 141 marka altında 347 form ilaçtan oluşmaktadır.

Biyoteknolojik ilaçlar, 2020 ilk 3 ay itibarıyla değerde %31,8 artış oranı ile 5.825,6 milyon TL satışa ulaşmıştır. Hacimde ise %4,9 oranında bir artış ile 26,6 milyon kutu satış gerçekleşmiştir. Referans biyoteknolojik ürünleri incelediğimizde 2020 yılında %27,9 büyüyerek 5.323,0 milyon TL olmuştur. Biyobenzer ilaç pazarı ise 2020 yılı ilk üç ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %96,1 artış göstererek 502,6 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 5- Biyoteknolojik İlaçlar

	3 Aylık Toplam Değer (milyon TL)			3 Aylık Toplam Hacim (milyon kutu)			Ortalama Fiyat		
	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim
Biyotek	4.419,2	5.825,6	31,8%	25,3	26,6	4,9%	174,4	219,3	25,7%
Referans	4.162,9	5.323,0	27,9%	20,7	19,1	-7,7%	201,4	279,0	38,6%
Biyobenzer	256,3	502,6	96,1%	4,7	7,5	60,6%	55,0	67,1	22,1%

Kaynak: IQVIA, İEİS

2. Tıbbi Ürün Pazarı

İlaç şirketlerinin portföylerinde yer alan ve ilaç olmayan tıbbi ürünler, Sağlık Bakanlığından izinli geleneksel bitkisel tıbbi ürünleri, biyosidal ürünleri, farmasötik formdaki bazı tıbbi cihazları, enteral beslenme ve tıbbi amaçlı gıdaları, kozmetik ve dermokozmetik ürünleri; Tarım ve Orman Bakanlığından izinli vitaminleri, gıda takviyelerini ve mamaları içermektedir.

Bu ürünler, 2020 yılı ilk 3 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %53,0 büyüme ile değerinde 1.104 milyon TL'ye, kutuda ise %20,9 artış ile 55,1 milyon kutu hacme erişmişlerdir. Bu ürünlerin ortalama fiyatı ise 20 TL'dir.

2020 yılında ilaç dışı tıbbi ürünlerin 55,1 milyon kutuluk hacminin, 35,1 milyonu (%64 pay) enteral beslenme ve tıbbi amaçlı gıda ürünlerine aittir. Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsatlı ilaçlar gibi referans fiyat sistemine tabi olan bu ürünlerin ortalama fiyatı 12,6 TL'dir. Dolayısıyla, tıbbi ürünlerin ortalama fiyatının 20 TL olmasında başlıca etkiye sahiptir.

Gıda takviyelerinin ortalama fiyatı 2020 yılında 40,6 TL, mamaların ortalama fiyatı 41,7 TL'dir.

Tablo 6-Türkiye Tıbbi Ürün Pazarı

	3 Aylık Toplam Değer (milyon TL)			3 Aylık Toplam Hacim (milyon kutu)			Ortalama Fiyat		
	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim	2019	2020	Değişim
Ocak-Mart									
Tıbbi Ürün Pazarı	722	1.104	53,0%	45,6	55,1	20,9%	15,8	20,0	26,5%
Gıda Takviyesi	268	457	70,7%	7,0	11,3	60,8%	38,2	40,6	6,2%
Enteral Beslenme ve Tıbbi Amaçlı Gıda	309	441	42,6%	31,0	35,1	13,2%	10,0	12,6	26,0%
Mama	68	87	29,4%	1,9	2,1	8,2%	34,9	41,7	19,6%
Diğerleri	77	119	53,8%	5,7	6,7	18,6%	13,6	17,7	29,6%

Kaynak: IQVIA, İEİS

2.1. Pazara Yeni Giren Tıbbi Ürünler

Pazara yılın ilk 3 ayında 28 adet ilaç dışı tıbbi ürün girmiştir. Bu 28 üründen 25 tanesi (%89,3) gıda takviyesi, 3 tanesi (%10,7) geleneksel bitkisel tıbbi ürünleridir.

Tablo 7- Yeni Giren Tıbbi Ürünler

Ürünler	Adet
	28
Gıda Takviyesi	25
Geleneksel Bitkisel Tıbbi Ürün	3

Kaynak: IQVIA, IEİS

3. Dış Ticaret

2020 yılı Mart ayında TÜİK genel ticaret sistemi* hesap yöntemine göre ilaç ihracatı 2019 yılının aynı ayına göre %32,4 artışla, 164,1 milyon ABD Dolarına ulaşmıştır.

Mart 2020 itibarıyla 12 aylık ilaç ihracatı ise bir önceki yıla göre %18,6 artarak 1.528 milyon ABD Doları seviyesine ulaşmış, aynı dönemde Türkiye ihracatında artış %0,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlaç ithalatı %12,9 artarak 5.654 milyon ABD Dolarına ulaşmıştır. Bu gelişmeler sonucunda ilaç ihracatının ithalatı karşılama oranı %27 seviyesinde gerçekleşmiş, ilaç dış ticaret açığı ise 4.126 milyon ABD Dolarına çıkmıştır.

(Milyon ABD Doları)	2019	Mar.19	Mar.20	Değişim	Nisan 2018 Mart 2019	Nisan 2019 Mart 2020	Değişim
Türkiye İhracatı	180.848,6	16.335,9	13.422,0	-17,8%	178.457,1	179.054,2	0,3%
İlaç İhracatı	1.442,1	124,0	164,1	32,4%	1.288,8	1.528,1	18,6%
İlaç Payı	0,80%	0,76%	1,22%		0,72%	0,85%	
Türkiye İthalatı	210.344,3	18.250,5	18.813,4	3,1%	217.307,7	215.526,9	-0,8%
İlaç İthalatı	5.555,5	526,3	550,5	4,6%	5.007,8	5.654,0	12,9%
İlaç Payı	2,64%	2,88%	2,93%		2,30%	2,62%	
Türkiye Dış Ticaret Hacmi	391.192,9	34.586,4	32.235,5	-6,8%	395.764,8	394.581,1	-0,3%
İlaç Dış Ticaret Hacmi	6.997,6	650,2	714,6	9,9%	6.296,6	7.182,1	14,1%
İlaç Payı	1,79%	1,88%	2,22%		1,59%	1,82%	
Türkiye Dış Ticaret Açığı	-29.495,7	-1.914,6	-5.391,4	181,6%	-38.850,6	-36.472,7	-6,1%
İlaç Dış Ticaret Açığı	-4.113,4	-402,3	-386,4	-4,0%	-3.719,1	-4.125,9	10,9%
İlaç Payı	13,9%	21,01%	7,17%		9,57%	11,31%	
Türkiye İhracat/İthalat	86,0%	89,5%	71,3%		82,1%	83,1%	
İlaç İhracat/İthalat	26,0%	23,6%	29,8%		25,7%	27,0%	

Kaynak: TÜİK, IEİS

* Dış ticaret istatistikleri genel ticaret sistemi ve özel ticaret sistemi olmak üzere iki farklı ticaret sistemine göre hesaplanmaktadır. Genel ticaret sisteminde, bir ülkenin ekonomik alanına giren ve ekonomik alanından çıkan mallar kapsamaktadır. Bu sistemde, ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanına giren veya bu alanlardan çıkan mallar hesaplamalara katılmaktadır. Özel ticaret sisteminde ise, gümrük antrepoları ve serbest bölgeler istatistiklerde yer almamakta, sadece ülkenin serbest dolaşım alanına giren ve bu alandan çıkan mallar kapsamaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle üretilen dış ticaret istatistiklerinin ödemeler dengesi ve ulusal hesaplar gibi ekonomik istatistiklerde yapılan revizyonlara uyumlu hale getirilmesi amacıyla, Ocak 2020'den itibaren ayrıntılı olarak genel ticaret sistemine göre yayımlanmasına başlanmıştır.